

Враховуючи всі особливості, за таких обставин позичальник-боржник може звернутися до господарського суду із заявою про відкриття провадження у справі про неплатоспроможність за своїм місцем реєстрації.

Для реалізації зазначених напрямів доцільно внести відповідні зміни та доповнення до Кодексу України з процедур банкрутства. Подальші дослідження цієї теми доцільно присвятити конкретизації зазначених напрямів удосконалення законодавства щодо відновлення платоспроможності або визнання банкрутом фізичної особи-підприємця.

Список використаних джерел:

1. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40. С. 356.
2. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18-22. С. 144.
3. Кодекс України з питань банкрутства: Закон України від 18.10.2018 р. № 2597-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2019. № 19. С. 74.
4. Тварковський А. А. Щодо правової основи відновлення платоспроможності або визнання банкрутом фізичної особи-підприємця. *Правничий часопис Донецького університету*. 2018. № 1-2. С. 106-113.
5. Козирева В. П. Круглий стіл з проблем відновлення платоспроможності боржника. *Юридичний вісник. Повітряне і космічне право*. 2018. № 4. С. 83-86.

Шевяков М. О.,

старший викладач кафедри
адміністративного права, процесу
та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ВІДШКОДУВАННЯ ЗАВДАНИХ ЗБИТКІВ АДМІНІСТРАТИВНИМИ ПРАВОПОРУШЕННЯМ, ЩО ПОСЯГАЮТЬ НА ГРОМАДСЬКИЙ ПОРЯДОК ТА ГРОМАДСЬКУ БЕЗПЕКУ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Забезпечення та дотримання громадської безпеки та порядку завжди були та залишаються актуальними напрямками діяльності кожної держави в розрізі забезпечення прав та основоположних свобод людини і громадянина. У нас час досить важливим є виявлення та виокремлення адміністративних проступків, що посягають на громадський порядок та безпеку, так як ці діяння є суспільно шкідливими та порушують права людини.

Однозначним та загальноприйнятим є те, що одним з центральних показників сформованості демократичної та правової держави є встановлення, постійне функціонування та наявність механізмів спеціалізованого забезпечення

категорій громадської безпеки та громадського порядку. Гарантування цих двох категорій має велике значення для суспільного розвитку в об'єктивно правовому та демократичному векторі, а також для безпосереднього формування громадянського суспільства та його інститутів в країні. Доцільно зазначити, що громадський порядок є невід'ємною частиною розвинутої держави із демократичними цінностями. Безпосередня охорона громадського порядку потребує застосування значних зусиль та засобів, внаслідок чого починає виникати закономірний комплекс проблем, що безперечно взаємопов'язані одна з одною: одна проблема нерідко стає причиною іншої [4].

Підписавши у 2014 році Угоду про асоціацію з Європейським Союзом, Україна зобов'язалася адаптувати національне законодавство до європейських та міжнародних стандартів у сфері захисту прав людини. При цьому чільне місце посідає повага до прав людини та гарантування рівних політичних, економічних, соціальних і культурних прав громадянам незалежно від їх етнічної, релігійної чи мовної приналежності.

Нерідко, вчинення особою адміністративних правопорушень, що посягають на громадський порядок та безпеку, супроводжується заподіянням фізичній особі, підприємству, установі чи організації незалежно від форми власності майнової шкоди. Така шкода підлягає відшкодуванню в передбаченому законом порядку, що є одним із механізмів захисту цивільних прав.

Приписами ст. 40 КУпАП встановлено, що якщо у результаті вчинення адміністративного правопорушення заподіяно майнову шкоду громадянину, підприємству, установі або організації, то адміністративна комісія, виконавчий орган сільської, селищної, міської ради під час вирішення питання про накладення стягнення за адміністративне правопорушення має право одночасно вирішити питання про відшкодування винним майнової шкоди, якщо її сума не перевищує двох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а суддя районного, районного у місті, міського чи міськрайонного суду – незалежно від розміру шкоди [1]. Положення зазначеної статті встановлює право в уповноваженої особи на розгляд адміністративної справи та винесення постанови про накладення адміністративного стягнення покласти обов'язок на особу, яка притягається до адміністративної відповідальності, щодо відшкодування завданою нею майнової шкоди. Необхідно детермінувати той факт, що нормами ст. 40 КУпАП покладання на правопорушника обов'язку щодо відшкодування правопорушником заподіяної шкоди є правом, а не обов'язком вказаних суб'єктів і органів. Це право реалізується з урахуванням всіх обставин справи на стадії розгляду провадження у справі про адміністративне правопорушення. Вищевказане цілком повністю узгоджується з забезпеченням захисту майнових прав передбачених приписами ст. 41 Конституції України.

Орган, який за підвідомчістю уповноважений на розгляд справи провадження у справі про адміністративне правопорушення у сфері громадського порядку та громадської безпеки, при вирішенні питання про

відшкодування шкоди зобов'язані встановити причинний зв'язок між адміністративним деліктом і шкодою, що заподіяна фізичній чи юридичній особі, а також суб'єктивну сторону юридичного складу адміністративного правопорушення в її спричиненні, розміри шкоди та ін.

Нормами цивільного законодавства визначено питання щодо відшкодування матеріальної шкоди винною особою. Так, відповідно до ст. 1166 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України) майнова шкода, завдана неправомірними рішеннями, діями чи бездіяльністю особистим немайновим правам фізичної або юридичної особи, а також шкода, завдана майну фізичної чи юридичної особи, відшкодовується в повному обсязі особою, яка її завдала. Особа, яка завдала шкоди, звільняється від її відшкодування, якщо вона доведе, що шкоди завдано не з її вини. Згідно з ст. 22 ЦК України особа, якій завдано збитків у результаті порушення її цивільного права, має право на їх відшкодування. А збитками є: 1) втрати, яких особа зазнала у зв'язку зі знищенням або пошкодженням речі, а також витрати, які особа зробила або мусить зробити для відновлення свого порушеного права (реальні збитки); та 2) доходи, які особа могла б реально одержати за звичайних обставин, якби її право не було порушене (упущена вигода). Як зрозуміло зі ст. 1166 ЦК України, в українському цивільному законодавстві передбачено принцип повної компенсації шкоди.

Якщо ж перейти до уніфікованих міжнародних та європейських актів у сфері приватного (цивільного права), то можна стверджувати, що в усіх них закріплено відшкодування саме шкоди. А збитки розглядаються чітко як складова шкоди. І тут одразу варто вказати, що в зазначених нижче актах теж відсутнє легальне загальне визначення поняття «шкода». Одним з перших європейських документів, у яких здійснюється уніфікація договірних прав, є Принципи європейського договірних прав 2002 р. [2]. Чинний ЦК України не містить загального визначення як поняття «шкода», так і «збитки». Проте на підставі аналізу відповідних норм можна говорити, що інколи відбувається ототожнення понять «шкоди» та «збитків». На це вказують й інші українські вчені. Так, у п. 3 ч. 2 ст. 11, а також у ст. 1166 ЦК України законодавець ототожнює збитки та шкоду, позначаючи їх лише терміном «шкода». У ст. 22 і 23 ЦК України вказані терміни розмежовуються. У ст. 1192 використовується лише термін «збитки». У п. 8 ч. 2 ст. 16 ЦК України законодавець узагалі вказує на наявність «відшкодування» [2].

Отже, в реаліях сьогоденних євроінтеграційних процесів на теренах України учасники провадження у справі про адміністративні правопорушення в сфері громадського порядку та громадської безпеки мають право на відшкодування завданих збитків. У разі невиконання рішення по справі про адміністративне правопорушення, у частині відшкодування завданих матеріальних збитків у передбачений строк, воно адресується до відділу державної виконавчої служби для стягнення шкоди в примусовому порядку.

Список використаних джерел:

1. Кодекс України про адміністративне правопорушення. Закони України від 07.12.1984 р. № 8073-X. Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР). 1984. Додаток до № 51, ст. 1122.
2. Ханик-Посполітак Р. Ю. Відшкодування шкоди в цивільному законодавстві: український та європейський підходи. *Наукові записки Наукма*. 2016. Т. 181. Юридичні науки.
3. Цивільний кодекс України. Закони України від 16.01.2003 р. № 435-IV. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 40-44, ст. 356.
4. Шевяков М. О. Національна поліція України як суб'єкт профілактики адміністративних правопорушень у сфері громадського порядку та громадської безпеки. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2021. № 4 (114). С. 46-53.

Щербина К. А.,

курсант

Навчально-наукового інституту
права та підготовки фахівців для
підрозділів Національної поліції
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Нагорна О. О.,

старший викладач кафедри
цивільного права та процесу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
старший лейтенант поліції

ЮРИДИЧНІ ФАКТИ У ВИКОНАВЧОМУ ПРОВАДЖЕННІ: ДЕЯКІ АСПЕКТИ

Динаміці відносин та діяльності суб'єктів під час примусового виконання рішень юрисдикційних органів властиве чергування фактичних складів та окремих юридичних фактів. У виконавчому провадженні проявляється правовий механізм захисту прав осіб, який, як слушно зазначає В. Ярков, надає особам можливості домогтися настання тих правових наслідків, тієї фактичної ситуації, як визначено у акті юрисдикційного органу [1, с. 463].

Уявлення щодо юридичних фактів як явищ правової дійсності виникли досить давно і мають тривалу історію свого становлення та розвитку. Відомо, що зародження теорії юридичних фактів, а саме, виокремлення підстав виникнення правовідносин починається ще з римського права (II–III ст.). В Інституціях Гая, Юстиніана закріплювалися такі з них як контракт, делікт, квазіделікт. Пізніше ще однією підставою виникнення правовідносин визнавали односторонню угоду. Не зважаючи на значимість та важливість юридичного факту, який є першоосновою не тільки виникнення, а й зміни та